Lietas Nr. C73409819
ECLI:LV:ZRT:2019:0927.C73409819.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Jelgavā, 2019.gada 27.septembrī

Zemgales rajona tiesas tiesnese D.Ruško
tiesas sēdes sekretāre I.Revina,
piedaloties prasītājam /pers. A/, atbildētāja pārstāvim zvērinātam advokātam Pēterim Liniņam,
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. A/ prasību pret SIA „TORGY BALTIC" par atjaunošanu darbā un kompensācijas piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Prasītājs/pers. B/ iesniedzis tiesā prasības pieteikumu un tā precizējumus (lietas 7., 8., 67.lapa) pret atbildētāju SIA „TORGY BALTIC", kurā, pamatojoties Civillikuma 1440., 1635.pantu un Darba likuma 126.pantu, lūdz:
- atjaunot prasītāju darbā SIA „TORGY BALTIC" un piedzīt atlīdzību par visu darba piespiedu kavējuma laiku vidējās izpeļņas apmērā;
- piedzīt no atbildētāja kompensāciju 2500 *euro*.

[1.1] Pieteikums pamatots ar apstākļiem, ka laika periodā no 2016.gada 19.aprīļa līdz 2019.gada 5.aprīlim prasītājs bija darba tiesiskajās attiecībās ar atbildētāju. 2019.gada 4.martā prasītājs nosūtīja Valsts darba inspekcijai sūdzību par atbildētāja darba tiesību un darba aizsardzības pārkāpumiem. 2019.gada 5.martā prettiesiski bija spiests iesniegt darba uzteikumu sakarā ar atbildētāja pārkāpumiem pret prasītāja kā darba ņēmēja interesēm, jo darba devējs nenodrošināja ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem.

[1.2] Prasītājs pieprasa piedzīt no darba devēja morālo kompensāciju 2500 *euro* apmērā par nelegālo nodarbinātību vakara un nakts stundās, psiholoģisko teroru un veselības problēmām, strādājot naktīs, kā arī bez individuālajiem aizsardzības līdzekļiem. Tāpat atbildētājam pienākums atlīdzināt uzņēmuma pārstāvja, kurš nodarbojās ar dokumentu viltošanu, radītos zaudējumus par video uzņemšanas laikā salauzto viedtālruni "Meizu M2 Note".

[1.3] Atbildētājs iesniedzis tiesā rakstveida paskaidrojumus (lietas 40.-41.lapa), norādot, ka prasību neatzīst un lūdz to noraidīt. Paskaidro, ka 2015.gada 5.martā prasītājs iesniedza darba tiesisko attiecību uzteikumu, lūdzot atbrīvot viņu no darba pēc paša vēlēšanās 2019.gada 4.aprīlī. Atbildētājs minēto uzteikumu pieņēma un 2019.gada 4.aprīlī izdeva rīkojumu Nr. 5/2019 par darba tiesisko attiecību izbeigšanu ar 2019.gada 4.aprīli. Tā kā nav pierādīts lietā, ka prasītājs ne pēc brīvas gribas iesniedzis darba uzteikumu, nav pamats viņu atjaunot darbā un piedzīt atlīdzību par darba piespiedu kavējumu.

[1.4] Tāpat nepamatoti un nepierādīti ir prasītāja apgalvojumi par atbildētāja rīcību un attieksmi pret prasītāju sakarā ar ko viņam radītas veselības problēmas un salauzto mobilo telefonu. Turklāt prasītāja tiesības saņemt morālā kaitējuma atlīdzību ir izvērtējamas atbilstoši Darba likuma 29.panta astotajai daļai. Parastās neērtības vai vilšanās, kas rodas līguma neizpildes rezultātā, nav tāds morālais kaitējums, kas atlīdzināms saskaņā ar Civillikuma 1635.pantu (*Augstākās tiesas Senāta 2012.gada 6.jūnija spriedums lietā Nr. SKC – 761/2012*).

[1.5] Tiesas sēdē prasītājs uzturēja prasību. Papildus paskaidroja, ka atbildētājs nebija nodrošinājis obligātās veselības pārbaudes, kā to noteic Darba likums, bija pieļāvis risku pārkāpumus, uzspiedis strādāt nakts stundās un nebija apmaksājis virsstundas, sakarā ar ko bija spiests uzrakstīt darba uzteikumu, jo nespēja to paciest. Arī prasītāja veselības stāvoklis pasliktinājās. Neapmaksātās virsstundas prasītājs bija piekritis aizstāt ar brīvdienām. Norādīja, ka arī iepriekš bija iesniedzis darba uzteikumu, taču atbildētājs pierunāja turpināt darba tiesiskās attiecības. Atzina, ka ārstu nav apmeklējis un prasītāja veselības stāvokļa pasliktināšanās cēlonis nav noskaidrots. Attiecībā par bojāto mobilo telefonu paskaidroja, ka atbildētāja darbiniece /per.B/ viņam izsita telefonu no rokām, laikā, kad, pildot savus darba pienākumus lika darbiniekiem viltot dokumentus. Norādīja, ka šobrīd uzņēmumā visi norādītie pārkāpumi ir novērsti, pateicoties prasītāja sūdzībai Valsts Darba inspekcijā, tāpēc vēlas strādāt uzņēmumā.

[1.6] Atbildētāja pārstāvis tiesas sēdē prasību neatzina pilnīgi. Papildus rakstveida paskaidrojumos norādītajam, paskaidroja, ka prasītājam ir izmaksāta atlīdzība par virsstundām pilnībā. Darba apģērbs un individuālie aizsardzības līdzekļi bija izsniegti visiem darbiniekiem, taču prasītājs pats atteicās lietot darba apģērbu, sakot, ka savā apģērbā ir ērtāk. Pirms darba uzteikuma iesniegšanas, prasītājs nebija strādājis virsstundas. Uzskata, ka prasītājs apzināti, nevis maldu iespaidā uzrakstīja darba uzteikumu, tāpēc nav pamata atjaunot darbā un izmaksāt atlīdzību par darba piespiedu kavējumu. Norādīja, ka Valsts darba inspekcija konstatēja vienīgi pārkāpumus darba laika uzskaitē un virsstundu samaksas jautājumā, taču tie pilnībā ir novērsti.

Motīvu daļa

[2] Novērtējot prasības pieteikumā norādītos apstākļus pušu paskaidrojumus un liecinieka liecību kopsakarā ar lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem, tiesa atzīst, ka prasība kā nepamatota ir noraidāma.

[2.1] 2016.gada 19.aprīlī starp pusēm nodibinātas darba tiesiskās attiecības, pamatojoties uz Darba līgumu Nr. 415 (lietas 51.-52.lapa), saskaņā

ar kuru darbinieks tiek pieņemts darbā ar 2016.gada 20.aprīli kā ražošanas strādnieks. Starp pusēm vairākkārtēji noslēgtas Vienošanās par grozījumiem Darba līgumā Nr. 415 noteikumos par darba samaksu (lietas 54.-58.lapa).

Darba līguma 10.1. apakšpunktā pielīgtas darbinieka tiesības izbeigt darba līgumu pirms termiņa, ievērojot Darba līguma 11.punktā noteikto – vienu kalendāro mēnesi iepriekš rakstveidā brīdinot par to darba devēju.

[2.2] 2019.gada 5.martā prasītājs iesniedza atbildētājam iesniegumu (lietas 60.lapa), kurā lūdz pārtraukt darba tiesiskās attiecības 2019.gada 4.aprīlī pēc paša vēlēšanās.

[2.3] Savukārt 2019.gada 2019.gada 2.aprīlī prasītājs vērsies pie atbildētāja ar iesniegumu (lietas 9.lapa), kurā lūdz atsaukt 2019.gada 5.martā iesniegto darba uzteikumu, norādot, ka 2019.gada 4.martā iesniedzis sūdzību Valsts darba inspekcijā par darba tiesību pārākumiem, sakarā ar ko bija spiests iesniegt darba uzteikumu.

Redzot Valsts darba inspekcijas pašaizliedzīgā darba rezultātus, norāda, ka prasītājs ar lielāko prieku gatavs turpināt darbu pie atbildētāja.

[2.4] 2019.gada 4.aprīlī atbildētājs izdeva rīkojumu Nr. 5/2019 (lietas 62.lapa) par prasītāja atbrīvošanu no darba saskaņā ar Darba likuma 100.panta pirmo daļu.

[3] Judikatūrā, atsaucoties uz tiesību doktrīnu, atzīts, ka darba līguma uzteikums ir darbinieka vai darba devēja izdarīts gribas izteikums (vienpusējs tiesisks darījums), ar ko tiek izbeigtas darba tiesiskās attiecības, respektīvi, šim gribas izteikumam ir tiesisko seku nodibinošs jeb konstitutīvs spēks (*skat. Kalniņš E. Privāttiesību teorija un prakse. - Rīga: TNA, 2005, 288.lpp., Augstākās tiesas 2016.gada 8.decembra spriedumu lietā Nr. SKC-2672/2016(C20293115)*).

[3.1] Uzteikums kā gribas izpausmes akts stājas spēkā ar tā izteikšanu darba devējam vai darbiniekam atkarībā no tā, kura no pusēm iniciē darba tiesisko attiecību pārtraukšanu. Darba likumā ietvertais regulējums noteic īpašu kārtību uzteikuma atsaukumam, kad darbinieka tiesības atsaukt uzteikumu nosaka darba devējs (Darba likuma 100.panta trešā daļa).

No Darba līguma redzams, ka darbiniekam nav noteiktas tiesības atsaukt uzteikumu, līdz ar to šādas tiesības nosaka darba devējs.

Darba likuma 100.panta pirmā daļa apliecina darbinieka skaidri izteiktu vēlmi izbeigt darba attiecības

[3.2] Darba devējs nevar ietekmēt darbinieka gribas izpausmi, pēdējam uzsakot darba līgumu pēc Darba likuma 100.panta pirmās daļas. Darbinieka neapmierinātība saistībā ar darba apstākļiem un samaksu, kā tas ir konkrētajā gadījumā sakarā ar ko prasītājs vērsies Valsts Darba inspekcijā neveido Civillikuma 1440.panta piemērošanai nepieciešamo faktisko sastāvu un nevar būt pamats darbinieka atjaunošanai darbā.

Prasītājs tiesas sēdē apstiprināja savu brīvu gribu uzteikt darba līgumu, iesniedzot darba devējam uzteikumu.

Prasītāja norādītie apstākļi par Valsts darba inspekcijas pārbaudes rezultātā konstatētajiem novērstajiem pārkāpumiem, pamatojoties uz prasītāja iesniegumu (lietas 13.-24.lapa) neveido Civillikuma 1440.pantā norādītos priekšnosacījumus, lai atzītu, ka darba uzteikums izteikts maldības, viltus vai spaidu rezultātā.

[3.3] Tiesa atzīst, ka atbildētājam nebija pienākums pieņemt prasītāja darba uzteikuma atsaukumu. Tā kā lietā ir pierādīts prasītāja gribas īstums izbeigt darba tiesiskās attiecības, nav pamats atjaunot prasītāju darbā un piedzīt Darba likuma 126.pantā noteikto atlīdzību par darba piespiedu kavējumu, jo prasītājs no darba atbrīvots tiesiski un atbildētājs nav pieļāvis darba piespiedu kavējumu.

[4] Vērtējot prasījumu par morālās kompensācijas 2500 *euro* piedziņu saskaņā ar Civillikuma 1635.pantu, tiesa atzīst, ka prasījums kā nepamatots noraidāms šādu apsvērumu dēļ.

Darba tiesiskās attiecības regulē Darba likums, kas atzīstams par speciālajām tiesību normām attiecībā uz Civillikumā ietvertajām tiesību normām.

[4.1] Darba likuma 29.panta astotā daļa nosaka, ka, ja tiek pārkāpts atšķirīgas attieksmes aizliegums un aizliegums radīt nelabvēlīgas sekas, darbiniekam papildus citām šajā likumā noteiktajām tiesībām ir tiesības prasīt zaudējumu atlīdzību un atlīdzību par morālo kaitējumu. Strīda gadījumā atlīdzības par morālo kaitējumu apmēru nosaka tiesa pēc sava ieskata.

[4.1.1] Tiesību doktrīnā norādīts, ka diskriminācijas gadījumā darbiniekam ir tiesības prasīt zaudējumu atlīdzību un atlīdzību par morālo kaitējumu. [...] Tiesa vispirms lemj par morālā kaitējuma piedziņas pamatotību. Ja tiesas ieskatā nav pamata morālā kaitējuma piedziņai, jo tiesa nekonstatē, ka noticis atšķirīgas attieksmes aizlieguma (diskriminācijas) vai aizlieguma radīt nelabvēlīgas sekas pārkāpums, tad tiesa prasību noraida un jautājums par apmēru netiek izskatīts (*sk. Zvērinātu advokātu birojs „BDO Zelmenis & Liberte" Darba likums ar komentāriem. Rīga, 2010, 72.lpp.*).

[4.1.2] Tiesas sēdē prasītājs norādīja, ka Valsts darba inspekcijai sūdzībā norādītie pārkāpumi attiecās uz visiem darbiniekiem. Tāpat apstiprināja, ka pēc prasītāja iebildumiem par darba grafiku, tas tika mainīts un prasītājs netika nodarbināts nakts stundās vai strādājis virsstundas. Arī vadītāja /pers. G/ vadības stils attiecībā pret prasītāju nav bijis agresīvs un aizskarošs.

[4.1.3] Liecinieks/pers. G/ liecināja, ka ir ražošanas vadītājs SIA "Torgy Baltic" un bija prasītāja tiešais vadītājs. Pārbaudes laikam beidzoties, prasītājam bija izsniegts darba apģērbs un obligātie aizsarglīdzekļi, kurus viņš lietoja daļēji, pēc savas izvēles. Liecināja, ka pēc prasītāja iebildumiem par darbu nakts stundās darba grafiks tika mainīts un pēdējos sešus mēnešus viņš nav strādājis nakts stundas. Prasītājs arī iepriekš bija vēlējies uzteikt darbu, taču lieciniekam bija izdevies pārliecināt prasītāju turpināt darba tiesiskās attiecības. Arī pēdējā reizē centās rast risinājumu un piedāvāja prasītājam iespēju veikt citu darbu, ko viņš kategoriski noraidīja un pieprasīja atbrīvot viņu no darba.

[4.1.4] Arī no Valsts darba inspekcijas atbildes prasītājam (lietas 22.-24.lapa) redzams, ka visi darbinieki tika nodarbināti virsstundu darbā bez rakstveida vienošanās, kas norāda, ka no Darba likuma izrietošo tiesību pārkāpums nav noticis pret prasītāju atšķirīgas attieksmes dēļ.

[4.2] Tā kā darba tiesiskajās attiecībās morālā kaitējuma atlīdzināšanas pienākums atbilstoši Darba likuma 29.panta astotajai daļai rodas vienīgi atšķirīgas attieksmes aizlieguma pārkāpuma gadījuma, bet konkrētajā gadījumā nav konstatējams atšķirīgas attieksmes aizlieguma pārkāpums pret prasītāju, par ko prasība arī nav celta, tad prasītāja prasība par morālā kaitējuma atlīdzību noraidāma.

[4.3] Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2010.gada 13.janvāra spriedumā lietā Nr. SKC-220/2010 sniedzis atziņu, ka darba attiecībās morālā kaitējuma atlīdzināšanas pienākums atbilstoši Darba likuma 29.panta astotajai daļai rodas vienīgi atšķirīgas attieksmes aizlieguma pārkāpuma gadījumā. [...] Līguma, tostarp, arī darba līguma, pārkāpšana var tikt uzskatīta par prettiesisku rīcību, tomēr jāņem vērā, ka katrs līguma pārkāpums rada neērtības un vilšanos otram līdzējam. Taču neērtības, kas parastos apstākļos sagaidāmas kā līguma neizpildes sekas, nevar tikt atzītas par morālo kaitējumu, kura atlīdzināšana pieļaujama saskaņā ar Civillikuma 1635.panta noteikumiem.

[4.4] Tiesa uzskata, ka nav konstatējams arī atbildētāja rīcības prettiesiskums un cēloņsakarība saistībā ar prasītāja veselības stāvokļa pasliktināšanos, ko prasītājs vēlas pierādīt ar lietā iesniegtajiem medicīnas dokumentiem (lietas 81.-85.lapa).

Lietā iesniegtie norīkojumi uz obligāto veselības pārbaudi (lietas 93.-94.lapa) un liecinieka /pers. G/ liecība apstiprina faktu, ka prasītāja veselības stāvoklis tika pārbaudīts regulāri un konstatēts, ka prasītāja veselības stāvoklis atbilst veicamajam darbam.

Prasītājs tiesas sēdē norādīja, ka ir pasīvais pacients, jo ilgstoši nav apmeklējis ģimenes ārstu, arī nav aizgājis uz ārsta nosūtītājām papildus pārbaudēm. Minētie apstākļi nerada pamatu secinājumam, ka prasītāja veselības stāvoklis ir pasliktinājies tieši darba tiesisko attiecību laikā atbildētāja prettiesiskas rīcības rezultātā, nevis citu no atbildētāja neatkarīgu fizioloģisko faktoru ietekmē.

Prasītājs apstiprināja, ka ir apmeklējis obligāto veselības pārbaudi. Savukārt arodslimību ārsts, izmeklējot pacientu un izvērtējot izmeklējumu un citu speciālistu apskašu rezultātus, novērtē, vai darba vides faktori nav radījuši veselības traucējumus vai nav nepieciešami papildu pasākumi, lai

aizsargātu darbinieka veselību darba vietā, kā arī nosaka, vai personas veselības stāvoklis atbilst veicamajam darbam. Lietā nav iesniegts ārsta atzinums par prasītāja veselības traucējumiem, kas radušies darba vides vai darba laika organizācijas dēļ.

[4.5] Attiecībā uz prasījumu par kompensācijas piedziņu sakarā ar bojāto tālruni Meizu M2 Note (lietas 86.-88.lapa) nav saskatāma Darba likuma 77.panta pirmajā daļā noteiktā darba devēja atbildība atlīdzināt zaudējumus darbiniekam, jo šie zaudējumi, kā norāda prasītājs, radušies konfliktsituācijā ar kolēģi Bušmani, nevis veicot darbu.

[5] Lietā iesniegts maksājuma uzdevums (lietas 104.lapa), no kura redzams, ka atbildētājs veicis samaksu zvērinātam advokātam Pēterim Liniņam 2057 *euro* saskaņā ar rēķinu Nr. 2019-677 (lietas 105).

Civilprocesa likuma 44.pantā ir reglamentēta ar lietas vešanu saistīto izdevumu atlīdzināšanas kārtība.

[5.1] No lietai izsniegtās pilnvaras (lietas 90.lapa) redzams, ka atbildētājs pilnvarojis zvērinātu advokātu Pēteri Liniņu pārstāvēt atbildētāju izskatāmajā lietā 2019.gada 29.jūlijā. Zvērināta advokāta orderis Nr. 069179 juridiskās palīdzības sniegšanai atbildētājam Zemgales rajona tiesā izsniegts 2019.gada 27.augustā. Savukārt specifikācijā Nr.2 pie Rēķina Nr. 2019-677 norādītais juridiskās palīdzības apraksts un datumi ir par laika periodu no 2019.gada 13.jūnija līdz 2019.gada 26.jūlijam (lietas 106.-107.lapa).

[5.2] Atbildētājs lūdz piedzīt no prasītāja 500 *euro* par pārstāvību Zemgales rajona tiesā 2019.gada 17.jūlijā, tajā skaitā par iepazīšanos ar lietas materiāliem, sagatavošanos tiesas sēdē, pilnvarojuma noformēšanai (lietas 107.lapa), kā arī pievienotās vērtības nodokli 105 *euro*.

[5.3] Tiesa uzskata, ka 2019.gada 17.jūlijā sniegtās juridiskās palīdzības izdevumi nav attiecināmi uz konkrēto lietu, jo zvērinātam advokātam pilnvarojums pārstāvībai lietā izdots tikai 2019.gada 29.jūlijā. Atbildētāja pārstāvis tiesas sēdē norādīja, ka sniedzis juridisko palīdzību atbildētājam saistībā ar sūdzībām Valsts darba inspekcijā un citās inspekcijās.

[5.4] Ievērojot to, ka 2019.gada 17.jūlija tiesas sēdē atbildētāju pārstāvēja zvērināts advokāts Kaspars Zemes, pamatojoties uz 2019.gada 16.jūlijā izdoto pilnvaru (lietas 64.lapa), advokāta pilnvarojumu juridiskās palīdzības sniegšanai apliecina orderis un rakstveida pilnvara (Civilprocesa likuma 85.panta trešā daļa), izdevumi par juridisko palīdzību, kas radušies pirms pilnvarojuma izsniegšanas nevar atzīt kā izdevumus, kas saistīti ar konkrētās lietas vešanu. Tādējādi atbildētāja pārstāvja lūgums par izdevumu advokāta palīdzības samaksai 605 *euro* apmērā kā nepamatots ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8. un 97.pantu, tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ prasību pret SIA „TORGY BALTIC" par atjaunošanu darbā un kompensācijas piedziņu.

Noraidīt SIA „TORGY BALTIC" lūgumu par izdevumu advokāta palīdzības samaksai 605 *euro* piedziņu.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā Zemgales apgabaltiesai, iesniedzot apelācijas sūdzību Zemgales rajona tiesā.

Tiesnese D.Ruško